

Obsah

Předmluva	5
Предисловие	6
Vorwort	7
Préface	8
SAVCI	9
Všeobecná část	9
Význam savců pro člověka	9
Přízpůsobení savců různým ekologickým podmínkám	10
. Přízpůsobení savců životu pod zemí	10
. Přízpůsobení savců životu v otevřené stepi, na poušti a přízpo-	
sobení rychlému běhu	10
. Přízpůsobení životu na stromech a schopnost šplhání	11
. Přízpůsobení savců životu ve vodě	12
. Život ve vysokých horách	13
Přízpůsobení nočnímu životu	13
Zbarvení savců	13
Vliv savců na krajinu a vegetaci	14
Pelechy, doupatá, hnízda	15
Zimní spánek zvířat	16
Výměna strsti a jevy s tím spojené	18
Putování savců	19
. Periodické vertikální stěhování	19
. Putování v denním rytmu k pastvištím a napajedlům	19
. Aperiodické stěhování	19
Dynamika osídlování u savců	20
Společenský život savců	20
Rozmnožování savců	21
Vztahy mezi rodiči a mláďaty	22
Tělesné změny u savců, způsobené věkem	22
Úmrtnost mláďat	23
Osamostatnění mláďat	23
Kolísání stavů	23
Obživa savců	24
. Hromadění zásob	25
Životopisná data a rozdělení savců podle Ogněva	26

Speciální část	29
O zajíci a králíku	29
. Superfetace — prastará záležitost	29
. Jak byla dokázána existence superfetace	29
. Zajíc a králík — kdysi také-přežvýkavci	29
. Proč nejsou leporidi	30
. Proč se zajíci pohlavkují	31
. Záhady čichu zajíce	32
. I chrup nás může zaujmout svou zvláštností	33
. Je zbytečné sázet stromky na zaječí pěšinku!	33
. Drží zaječka pevněji než zajíc?	34
. Lze rozeznat zajíce od zaječky a mladíka podle zevnějšku?	35
. I králík může dostat Basedowovu nemoc	35
. Drobnosti o zajíci a králíku	36
Zvěř parohatá	40
. Několik podrobností o srsti parohatých	40
. Mateřství u jelenovitých	41
. O paroží a shozech	42
. Co se stává s odvrženým parožím, není-li nalezeno člověkem?	42
. Kelka a různé orgány jelena jako léčebné prostředky	43
. Kdy se odhad věku podle chrupu stává „hádáním“	45
. Drobnosti o parohatých	46
Divočák	52
. Drobnosti o divočácích	52
Zvěř kamzičí	56
. Drobnosti o kamzíku	56
. Jak žije tato zvěř?	57
Svišť	59
. Drobnosti o svištích	59
Liška	60
. Nové nazírání a podrobnosti	60
. Jak snadno poznáme přítomnost lišky v terénu podle trusu	61
. Drobnosti o liškách	61
Jezevec	66
. Kuriozity	66
. Jak je to se samotářským způsobem života u jezevce	66
. Proč přicházejí jezevčata na svět v různou dobu	67
. Ukládání trusu u jezevce	68
. Špetka drobností o jezevcích	68
Tchoř	69
. Drobnosti o tchoři	69

Kuny a lasice	71
. Jak je to s rozdíly mezi oběma druhy kun	71
. Co vedlo k tomu, že se považoval únor za dobu kaňkování kun	72
. Značkování teritoria a putování kun	72
. Drobnosti o kunách a lasicích	73
Vydra	75
. Špetka drobností o vydrách	75
Kočka	76
. Několik drobností o kočce divoké i domácí	76
Vlk, medvěd, rys	77
. Několik drobností o těchto našich velkých šelmách	77
Ondatra	82
. Drobnosti o tomto hlodavci	82
Veverka	84
. Jak veverka luští semena šišek a pojídá dužnaté plody	84
. Jiná potrava veverky a její hromadění zásob	85
. Veverčata a jejich vývoj	87
. Několik drobností o veverce	88
Ježek	90
. Mylné názory bývají zvláště pevně zakořeněné	90
. Drobné zajímavosti o ježkovi	91

PTÁCI	93
Všeobecná část	93
Zažívání u ptáků	93
Chůze a běh ptáků	94
Způsoby letu a vybavení k němu	95
Plování a potápění	97
Šplh	98
Smysly a smyslová ústrojí ptáků	98
Hlasy ptáků a jejich význam	102
Pták a jeho peří	105
Pták a jeho vejce	107
. Jak je to s tvarem vajec	107
. Má větší pták také vždy větší vejce?	107
. Poznává pták své vejce?	108
. Vejce při opuštění hnízda	108
. Poměr samečka k vejším na hnízdě	109
. Co se stane, vezmeme-li ptáku čerstvě snesené vejce	109
. Jak postupuje snášení vajec a líhnutí mláďat	109
. Obsah vajec a mláďe	110
Připoutání samečka v páru	110

Hnízda, hnízdění a mláďata	111
. Zřizování hnízd	111
. Jak je to se sezením na vejcích	112
. Jak souvisí velikost ptáka s délkou doby hnízdění	113
. Mláďata po vylíhnutí	113
Mšenci u ptáků a plodnost	114
Psychické poznatky o některých ptácích	114
Takzvané předstírané počínání ptáků	115
Vývržky sov a dravců	115
Vypleněné hnízdo se snáškou vajec	116
Ptačí stěhování	118
Speciální část	122
Tetřev a tetřívka	122
. Drobnosti o těchto lesních kurech	122
Drop velký	127
. Několik drobností o tomto ptáku	127
Koroptev a bažant	130
. Drobnosti o těchto lovných ptácích	130
Holubi a hrdličky	133
. Několik proč o holubovitých	133
. Špetka drobností o holubech	134
. Něco o hřivnáči	134
. Něco o holubu doupňáku	135
. Drobnosti o hrdličkách	136
Kachny a husy	136
. Mají kachnovití ptáci čich? A jiné otázky	136
. Historické stáří hus	138
. Drobnosti o husách a kachnách	138
Racek chechtavý	141
. Drobnosti o tomto ptáku	141
Jestřáb a krahujec	143
. Několik drobností o jestřábu	143
. Špetka drobností o krahujci	144
Káně lesní	145
. Drobnosti o starém „myšilovu“	145
Včelojed	148
. Několik drobností o tomto zvláštním dravci	148
Luňáci	150
. Špetka drobností	150
Poštolka	151
. Špetka drobností	151

Výr	153
. Drobnosti o naší největší sově	153

SAVCI A PTÁCI 155

Obřady v živočišném světě 155—187

u zvěře jelení, srnčí, černé, zajíce, lišky, jezevce, vydry, kuny, dropa, tetřeva, tetřívka, jeřábka, krocana divokého, hřivnáče, doupanáka, hrdličky divoké, hrdličky zahradní, koroptve, sluky lesní, bekasíny otavní, kachny divoké, čírky obecné a čírky modré, kopřivky, lžičáka, poláka velkého, cizích kachen, husy velké, labutě velké, potápky roháče, čejky, racka chechtavého, čápů, jeřába, jespáka bojovného, kormorána velkého, jestřába, včelojeda, luňáka červeného, luňáka hnědého, káně lesní, sokola stěhovavého, ostříže, motáka, orlovce říčního, orla křiklavého, krahujce, poštolky, krkavce velkého a vran

Další zajímavosti ze živočišného světa 188

Zvěř a prostředí 188

Zvěř a počasí 188

Dorozumívání zvířat 189

Trus a moč zvířat 190

Teritorium, jeho označování a obhajoba 191

Ukrytí potravy na zimu 192

Dálková orientace zvířat 193

Přátelství mezi zvířaty 195

Ochranný vzhled zvířat 196

Paroxysmální útlum — takzvaná hypnóza zvířat 197

Proč člověk vyhubil některá zvířata 200

Hlavní viditelné znaky, svědčící o přítomnosti volně žijících zvířat v přírodě 201—206

jelení zvěř, losí zvěř, daňčí zvěř, srnčí zvěř, černá zvěř, mufloní zvěř, kamzičí zvěř, zaječí zvěř, králík divoký, ondatra pižmová, veverka, křeček, plchové, myši, hraboši, potkani, netopýři, ježci, krtek, rejskové, medvěd, liška, rys, kočka divoká a domácí, vydra, jezevec, vlk, pes, kuny, tchoři, hranostaj a lasice kolčava, dravci, kurovití, vodní a bahenní ptáci, pěvci, jiní ptáci

VÍTE, ŽE . . . 207

DOSLOV 252

CIZOJAZYČNÉ TEXTY K PÉROVKÁM 253—261

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA — Иллюстрированное приложение —	
Bilderbeilage — Annexe avec photographies	263
Autoři fotografií	264
Hlubotiskové obrázky (s českými texty)	265—328
Cizojazyčné texty k fotografiím	329—343
РЕЗЮМЕ	345
ZUSAMMENFASSUNG	346
RÉSUMÉ	347
LITERATURA	348
REJSTRÍK ŽIVOČICHŮ	353